

ült a nyergében s előre haladott, de a közepe táján a ló is elvesztette lábai alól a talajt. A patak árja lesodorta hátáról az ifjút s a következő pillanatban lovas és ló eltűntek a hullámokban.

A király nem sokáig tanakodott, hanem beleugrott a patakba, a vízből felbukkanó ifjút megragadta s a partra uszott vele.

Ez a szép és dicső cselekedet századokon át megmaradt a magyar nép emlékezetében s méltán nagyobbnak tünteti fel Lajost az utókor szemében, mint fényes győzelmei, melyeket ő vagy hadvezérei vívtak ki negyvenéves uralkodása alatt.

Látjátok, gyermekeim, még a nagy király is, aki pedig sergeket vezetett, — azonnal segítségére sietett bajbajutott vitéznek. Ez a szép cselekedet is azt mutatja, mennyire segítségére kell sietnünk hazánknak, ha az veszedelemben van.

Láttatok a sarkon koldust? Azok között is sok hős van, aki — ha nem is életét, de testének egy részét, karját, lábát, szemét áldozta fel édes hazánkért. Hallgassátok csak *Baja Mihály* bácsi szép kőiteményét:

A koldus honvéd

Város végén áll a vásár,
Nagy a hajrá, nagy a lárma,
Az utszélen öreg koldus,
Se félkeze, se féllába.

Régi mente, huszár mente
Nyütt testének takarója,
A lovát még Gorlicénél
Golyó vitte ki alóla.

Rozzant verkli a nyakában,
Jobbkézzel azt hajtogatja,
Csonka-bonka balkezeben
A garasnak honvédsapka.

Honvéd volt az istenadta,
A háboru katonája,
S koldussá lett a hazáért,
Azt siratja a nótája.

Csak egy nóta, fájó nóta,
Benne sir a szive, lelke,
Ott zokog a sipládjában:
„Kossuth Lajos azt üzente...”

Ez a dal, amely a lelkét
Valamikor átáljárta,
S zugta félrevert harangként,
Hogy veszélyben szép hazája!

S az a nóta, melyért egykor
Ő mindenét odahagyta:
Megkeresi a koldusnak
A kenyerét mindennapra.

Ráborul a hü szerszámra,
— Nincs már neki más barátja,
Csak ő s csak a nóta benne!
Meg az Isten, aki látja.

Egyszerre csak, mintha újra
Az a régi ifju lenne,
Aki most is a hazáért
A csatába, tűzbe menne.

Őszbehajló messzi róna
A nótáját visszazengi
S visszazengi a magyar sziv:
„Ha még egyszer azt üzeni...”